

V Bruseli 12. septembra 2025
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2023/0373(COD)

9047/25
ADD 1

ENV 357
MI 305
IND 145
CONSUM 86
COMPET 386
MARE 22
PECHE 135
RECH 227
SAN 233
ENT 70
ECOFIN 563
TRANS 181
CODEC 613

NÁVRH ODÔVODNENÉHO STANOVISKA RADY

Predmet: Pozícia Rady v prvom čítaní na účely prijatia NARIADENIA
EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o predchádzaní úniku plastového
granulátu s cieľom znížiť znečistenie mikroplastmi
– návrh odôvodneného stanoviska Rady

I. ÚVOD

1. Komisia predložila 16. októbra 2023 Rade a Európskemu parlamentu návrh nového nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní úniku plastového granulátu s cieľom znížiť znečistenie mikroplastmi (ďalej len „nariadenie o plastovom granuláte“), ktorý sa zameriava na manipuláciu s plastovým granulátom hospodárskymi subjektmi a dopravcami z Únie a mimo Únie vo všetkých fázach dodávateľského reťazca. Návrh je súčasťou výstupov z Európskej zelenej dohody a vychádza z iniciatív Komisie, ako sú akčný plán pre obehové hospodárstvo a akčný plán nulového znečistenia.
2. Návrh nariadenia je založený na článku 192 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) (riadny legislatívny postup).
3. V Európskom parlamente bol pre tento spis ako hlavný výbor určený Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (ENVI). Európsky parlament prijal svoju pozíciu v prvom čítaní 23. apríla 2024.
4. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko 14. februára 2024 a Európsky výbor regiónov 18. apríla 2024.
5. Komisia predložila svoj legislatívny návrh a sprievodné posúdenie vplyvu pracovnej skupine pre životné prostredie 14. februára 2024. Pracovná skupina pokračovala v skúmaní návrhu na celkovo deviatich zasadnutiach. Rada (životné prostredie) viedla diskusiu o smerovaní v súvislosti s návrhom nariadenia 25. marca 2024. Svoje všeobecné smerovanie prijala 17. decembra 2024.

6. Následne sa 29. januára a 8. apríla 2025 uskutočnili dva neformálne politické trialógy, ktorých výsledkom bola predbežná dohoda medzi Radou a Európskym parlamentom. Výbor stálych predstaviteľov 30. apríla 2025 potvrdil kompromisné znenie, na ktorom sa predbežne dohodlo na neformálnom trialógu 8. apríla 2025.
7. Výbor Európskeho parlamentu ENVI hlasoval za to isté kompromisné znenie 13. mája 2025. Predseda výboru ENVI následne 14. mája 2025 zaslal predsedovi Výboru stálych predstaviteľov list, v ktorom uviedol, že ak Rada formálne zašle Parlamentu svoju pozíciu v znení, ktoré sa uvádza v prílohe k listu, odporučí plénu, aby sa pozícia Rady akceptovala v druhom čítaní Parlamentu bez pozmeňujúcich návrhov s výhradou overenia právnikmi lingvistami.

II. CIEĽ

8. Celkovým cieľom navrhovaného nariadenia o plastovom granuláte je stanoviť povinnosti týkajúce sa manipulácie s plastovým granulátom vo všetkých fázach jeho dodávateľského reťazca s cieľom dosiahnuť zníženie úniku plastového granulátu na nulu. Povinnosti sa zameriavajú na prevenciu úniku alebo uvoľnenia, zamedzenie šírenia a čistenie a vzťahujú sa na hospodárske subjekty, dopravcov a námorné plavidlá.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

9. Pozícia Rady v prvom čítaní obsahuje prvky, o ktorých spoluzákonodarcovia dosiahli dohodu.

10. Pokiaľ ide o subjekty na ktoré sa vzťahuje nariadenie, rozsah pôsobnosti sa rozšíril tak, aby bol lepšie zameraný na zariadenia na čistenie, a najmä aby zahŕňal hospodárske subjekty zapojené do námornej prepravy plastového granulátu. Konkrétne ide o zasielateľov, prevádzkovateľov, agentov a kapitánov námorných plavidiel, keď opúšťajú prístav niektorého členského štátu alebo sa v ňom zastavujú. Stanovujú sa v ňom povinnosti súvisiace s prepravou plastového granulátu po mori (v nákladných kontajneroch) vrátane zabezpečenia kvalitných obalov a poskytovania informácií o preprave a náklade v súlade usmerneniami Medzinárodnej námornej organizácie.
11. Predchádzanie úniku plastového granulátu predstavuje hlavný cieľ pre prevádzkovateľov a dopravcov z Únie a mimo Únie. V jasnom rámci sa stanovujú povinnosti pre prípady náhodného úniku so zameraním na čistenie. Každé zariadenie, v ktorom sa manipuluje s granulátom, vypracuje plán riadenia rizík, do ktorého sa začlení jasný súbor opatrení. Takéto opatrenia by sa okrem iného vzťahovali na balenie, nakladanie a vykladanie, školenia pre zamestnancov, ako aj potrebné vybavenie.
12. V súvislosti s otázkou administratívneho zaťaženia hospodárskych subjektov a minimalizovania súvisiacich nákladov a v súlade s cieľmi zjednodušenia pre menšie spoločnosti sa stanovuje prahová hodnota množstva plastového granulátu, s ktorým sa ročne manipuluje, a to 1 500 ton, na základe ktorej sa určujú isté povinnosti. Pri presiahnutí tejto prahovej hodnoty sa na malé, stredné a veľké podniky vzťahuje certifikácia. Malé podniky budú podliehať miernejšiemu režimu – budú musieť získať certifikát aspoň raz a potom si môžu vybrať medzi obnovením certifikátu alebo vlastným vyhlásením o zhode. Všetky hospodárske subjekty budú okrem toho môcť na zabezpečenie súladu s určitými povinnosťami podľa tohto nariadenia používať povolenia v rámci systému EMAS alebo EMS.

13. S cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre dopravcov z Únie a dopravcov mimo Únie a zaistiť zodpovednosť a transparentnosť pre všetkých dopravcov plastového granulátu budú musieť dopravcovia mimo Únie určiť splnomocneného zástupcu v EÚ.
14. Dátum začatia uplatňovania nariadenia bol stanovený na 24 mesiacov po nadobudnutí účinnosti a v prípade ustanovení týkajúcich sa námornej dopravy na 36 mesiacov po nadobudnutí účinnosti.

IV. ZÁVER

15. V pozícii Rady sa vychádza z hlavného cieľa návrhu Komisie a v plnej miere sa v nej zohľadňuje kompromis dosiahnutý s podporou Komisie počas neformálnych rokovaní medzi Radou a Európskym parlamentom.
16. Rada sa preto domnieva, že jej pozícia v prvom čítaní je vyváženým vyjadrením výsledku rokovaní. Po prijatí nariadenia sa minimalizujú environmentálne škody spôsobené únikom a uvoľnením plastového granulátu v Únii bez nadmerného administratívneho zaťaženia hospodárskych subjektov.
